

Dossier de Premsa

Vicenç Alaió, els ulls fèrtils.
Llibres amb artistes i un traficant d'idees

30 octubre 2019 - 12 gener 2020
Arts Santa Mònica / Nivell 2

ÍNDEX

1. FITXA DE L'EXPOSICIÓ	3
2. EL PROJECTE	4
3. BIOGRAFIA DE VICENÇ ALTAIÓ	11
4. ACTIVITATS RELACIONADES AMB L'EXPOSICIÓ	12
5. CRÈDITS	13

1. FITXA DE L'EXPOSICIÓ

Vicenç Altaió, els ulls fèrtils.

Llibres amb artistes i un traficant d'idees

30 octubre 2019 - 12 gener 2020

Nivell 2

Al llarg de la seva prolífica trajectòria, Vicenç Altaió ha impulsat el reconeixement als nostres poetes avantguardistes mitjançant exposicions, publicacions i homenatges com un deure generacional amb els pares de la modernitat artística catalana, com ara J.V. Foix, Salvat-Papasseit, Josep Palau i Fabre, Joan Perucho i Joan Brossa.

Ara correspon als seus contemporanis reconèixer i celebrar la seva aportació a l'agermanament de la poesia i les arts visuals, tot seguint la tradició que ens han llegat aquests poetes, o artistes com Joan Miró, Salvador Dalí i Antoni Tàpies. Tot i haver dedicat una bona part de la seva obra a prologar, escriure o promoure artistes, ha estat en la bibliofília on ha desenvolupat un dels projectes que aquesta exposició certifica. El nostre propòsit és donar compte dels llibres d'edició limitada que aquest traficant d'idees ha dut a terme de la mà dels artistes que estima i valora.

Li hem posat per títol Ulls fèrtils com un homenatge a Paul Éluard, figura que va jugar un paper similar al seu molts anys abans i en un altre context. Ell va ser al dadaisme i al surrealisme allò que Vicenç Altaió ha significat i significa per als artistes catalans del canvi de segle. El poeta, a la fi, és un mitjancer que incita amb les paraules i les idees.

2. EL PROJECTE

L'exposició aplega els 27 llibres realitzats amb artistes, d'edicions de bibliòfils, que s'emmarquen entre l'any 1980, quan fa el primer dels llibres, *Bola Nocturna*, amb Perejaume, i el 2018, amb Per Cromwell.

Els artistes amb els que ha col·laborat són **Frederic Amat, Evaristo Benitez, Joan Brossa, Tom Carr, Hannah Collins, Cromwell, Pep Duran Esteve, Joan Fontcuberta, Alfredo Jaar, Antoine Laval, Antoni Llena, Francesca Llopis, Fina Miralles, Carles Pazos, Perejaume, Albert Ràfols Casamada, Miquel Rasero, Jaume Ribas, Antoni Tàpies, Josep Uclés, Vall Palou, Wacca i Zush/Evru.**

Aquests llibres fets amb artistes per un traficant d'idees corresponen a cinc ÀMBITS EXPOSITIUS:

TAROTDEQUINZE (1972-1975)

Vicenç Altaió tenia una experiència de dinamització, coordinació i creativitat que en aquells moments ja s'havia manifestat a través del grup de poetes **Tarotdequinze** (Vicenç Altaió, Jaume Creus, Josep Maria Figueres, Lluís Urpinell i, posteriorment, Josep Maria Fulquet) amb la publicació d'una revista homònima, amb els gràfics molt acurats, a càrrec de Jaume Vallcorba Plana i Vicenç Bonàs. L'any 1975 va celebrar el festival de poesia "Gespa Price" a la Universitat Autònoma de Barcelona, a Bellaterra.

ÈCZEMA (1978-1984)

L'agost del 1978, i fins al maig del 1984, Vicenç Altaió i Lena Balaguer, amb l'ajut d'un grup impulsor que variaria amb el pas del temps i que s'acostaria al centenar de col·laboradors, van desenvolupar el projecte editorial a Sabadell. Es van publicar vint-i-set números concebuts com a metàfores objectuals.

Els primers llibres que inicien aquest recorregut per les edicions de bibliofília de Vicenç Altaió fets en col·laboració amb un artista són les obres de la col·lecció Èczema.

LLIBRES EXPOSATS:

Bola nocturna (poema aerostàtic)

Perejaume, Vicenç Altaió

Sabadell: Èczema, 1980

Doblec d'ona

Fina Miralles, Vicenç Altaió

Sabadell: Èczema, 1981

Père-Lachaise

Antoine Laval, Vicenç Altaió

Sabadell: Èczema, 1981

La dona és Mallarmé, La dona és Uclés

Josep Uclés, Vicenç Altaió

Sabadell: Èczema, 1982

ÀRTICS (1985-1990)

Després de l'aventura d'Èczema, Altaió promou, amb Jordi Colomer, Joaquim Pibernat i Francesca Llopis, la revista Àrtics, a la qual més tard s'afegeix Manel Guerrero, un projecte "trimestral multilingüe de les Arts i de les lcs". Segons expliquen en una conversa amb Julià Guillamon, al darrer número, el 0(1990), "Àrtics es volia presentar, d'entrada, com una enciclopèdia poètica. Això vol dir que trobàvem determinant el fet que tingués una seqüència closa". I va ser veritat, perquè va créixer del número 1 al 8, i, tot seguit, del 8 al 0.

Un aspecte rellevant de la revista eren les cobertes, amb una relació inicial de disset artistes als quals se'ls va encomanar un dibuix que s'integrava després amb el diàleg visual d'un altre artista, amb noms centrals com John Cage, Meret Oppenheim, Joseph Beuys, Antoni Tàpies, Robert Motherwell, Emilio Vedova, Joan Brossa, Andy Warhol, Claude Viallat, Cy Twombly, Arnulf Rainer, Sol LeWitt, Eduardo Chillida, Tadeusz Kantor i Joseph Kosuth.

No tractava només les arts visuals, sinó que es manifestava de manera pluridisciplinària.

LLIBRES EXPOSATS:

Groc, el ventríloc o la indigestió de la veu

Francesca Llopis, Vicenç Altaió

Barcelona: Albert Ferrer Editor, 1984

Barcelona-Divina

Pep Duran i Esteva, Vicenç Altaió

Barcelona: Barcelona-Divina, 1986

La llengua suspesa

Miquel Rasero, Vicenç Altaió

Barcelona: Antoni Agra, 1986

*Àfrika***Josep Uclés, Vicenç Altaió i Carles Hac Mor**

Barcelona: Taller Barberà, 1989

*L'amour latent***Carlos Pazos, Vicenç Altaió**

Brussel·les: Galerie Camille von Scholz, 1990 (Éditions Camomille, 9)

*L'Art pot morir. Homenatge a Joan Miró***Joan Brossa, Josep Guinovart, Antoni Llena, Perejaume, Albert Ràfols-Casamada i Zush, Vicenç Altaió**

Arenys de Munt: Murtra Edicions, 1993

*Europa***Alfredo Jaar, Vicenç Altaió**

Stuttgart: Institut für Auslandsbeziehungen, 1994

CAVE CANIS (1995-2000)

Altaió funda l'any 1995, amb Manel Guerrero, Joaquim Pibernat, Claret Serrahima i Manel Sala, la revista Cave Canis. Aquesta publicació es caracteritzava per la seva caducitat anunciada —com que ja estava previst des que es va crear, en van sortir nou números, tants com lletres tenia el títol— i pel seu format especial, que consistia en una caixa de cartró, obra de Claret Serrahima, que contenia les aportacions dels diversos col·laboradors (poemes, CD, objectes d'art, etc.), unides per un tema monogràfic. Cada número anava acompanyat d'un manifest, el darrer dels quals maldava «Per una cultura crítica i radical», i era presentat en una festa o esdeveniment. Hi van col·laborar artistes i escriptors com Perejaume, Alfredo Jaar, Hannah Collins, Carles Santos, Enric Casasses i Pascal Comelade.

LLIBRES EXPOSATS:*Ignis et tempus – Feuer und Zeit***Tom Carr, Vicenç Altaió**

Graz: Galerie CC, 1997

*Aqua et tempus***Tom Carr, Vicenç Altaió**

Tarragona: Museu d'Art Modern, 1997

*Incendis***Frederic Amat, Vicenç Altaió**

Arenys de Munt: Murtra Edicions, 1999

Uroxos. Pensadors i somiadors

Zush, Vicenç Altaió [et al.]

Barcelona: Edicions Polígrafa, 1999

TRÀFIC D'IDEES

És en la sèrie Tràfic d'idees -una autobiografia sense subjecte, estètica i generacional- on Altaió creua l'escriptura, el periodisme d'idees i la crítica d'art.

Els llibres publicats en editorials, de format més convencional i de llarg tiratge, acaben creant una col·lecció pròpia que es distingeix des del punt de vista formal pel creuament, ara, entre art, escriptura d'art i disseny gràfic.

Entre els artistes destaquen il·lustracions de Perejaume, Alfredo Jaar, Hannah Collins, Jesús Galdón i Antoni Tàpies, i caplletres de Frederic Amat i Zush/Evru. Entre els dissenyadors, Josep M. Mir, Enric Satué i, d'una manera destacada, Claret Serrahima.

També són significatius els crítics d'art i de literatura que s'hi aproximen: Daniel Giralt-Miracle, Xavier Antich, Jaume Josa, Anna Carreras, Pere Gimferrer, Jordi Carulla-Ruiz, Lluís Calvo, Xavier Pla i Rosa Maria Malet.

LLIBRES EXPOSATS:

Idea, sentit, qüestió, actitud i teoria

Evaristo Benítez, Vicenç Altaió

Barcelona: Tabaleria Edicions, 2001

Die Goldene Stund (Les hores de l'or)

Jaume Ribas, Vicenç Altaió

Basilea: Galeria Am Spalenberg, 2003

Déu, ciència i llibertat

Joan Fontcuberta, Vicenç Altaió

Barcelona: Tinta Invisible Edicions, 2006

RTP

Wacca, Vicenç Altaió

1984

NSEW + void

Wacca, Vicenç Altaió

c. 90

Sobreamor

Vall Palou, Vicenç Altaió

Lleida: Fundació Vall Palou, 2015

Miró i els poetes catalans

Joan Miró, Vicenç Altaió

Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2016

Mateu Morral Roca. L'extremista del silenci. El mut.

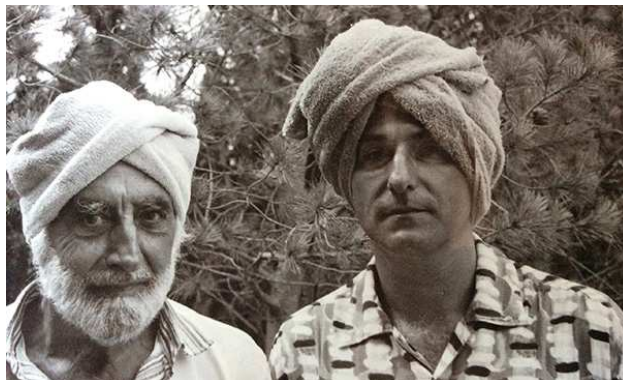
Vicenç Altaió

Barcelona: Tinta Invisible, 2014

Per_cromwell

Per Cromwell, Vicenç Altaió

Barcelona: Puigfaura edicions, 2018

Amb Josep Palau i Fabre, a Gifreu, Llançà, el 2000. Fotografia d'Anna Soler-Pont.

Amb Joan Brossa a l'homenatge a l'avi Vila, de Perejaume, a Sant Pol de Mar, el 1981.
Fotografia de Jaume Maymó.

Revista Cave Canis, 1995-2000.

Bola nocturna (poema aerostàtic). Perejaume, Vicenç Altaió. Sabadell: Eczema, 1980.

3. BIOGRAFIA DE VICENÇ ALTAIÓ

Vicenç Altaió (Santa Perpètua de Mogoda, Vallès Occidental, 1954). Poeta, assagista, crític d'art, editor, articulista d'opinió, agitador cultural i traficant d'idees.

És autor d'una obra literària i artística molt rellevant, extensa i interdisciplinària, que comprèn llibres de poesia que van des de títols com *Sempre som afany* (1979), *Correspondències com conspiracions* (1980) i *Biathànatos o l'elogi del suïcidi* (1982), fins al recull *Massa fosca* (Poesia 1978-2004) (2004). Posteriorment, apareixen els títols *Santa Follia de ser càntic. A Joan Vinyoli* (2005, Premi Vicent Andrés Estellés 2005 i Premi Cadaqués-Quima Jaume, de reconeixement a la creació poètica 2006), i *Radicals lliures* (2017). Ha publicat un gran nombre de llibres d'art en col·laboració amb diversos artistes, com *La dona és Mallarmé* (1982), *Groc, el ventríloc, o la indigestió de la veu* (1984), *La llengua suspesa* (1986), *Àfrica* (1989), *Amor latent: ella era ell* (1990), *L'art pot morir* (1993), *Europa* (1994), *Aqua et tempus* (1996), *Incendis* (1999), *Les hores de l'or* (2003), *Déu, ciència i llibertat* (2006) o *Per_Cromwell* (2018), i llibres d'art i d'estudi com *Jordi Benito: idees com a imatges, documents com a obres d'art* (2015) o *Miró i els poetes catalans* (2016), entre d'altres.

Conjuntament amb J.M. Sala-Valldaura, realitza els estudis i les antologies titulades *Les darreres tendències de la poesia catalana* (1980) i *Mig segle de poesia catalana. Del Maig del 68 al 2018* (2018); amb Daniel Giralt-Miracle, elabora l'obra *Visualkultur.cat: art, disseny, llibres* (2007), i amb Julià Guillamon, *La revolta poètica, 1964-1982* (2012).

Vicenç Altaió és autor de la sèrie *Tràfic d'idees*, una autobiografia sense subjecte que té l'estètica com a moral. La sèrie la formen els títols *Tràfic d'idees* (1986), *L'escriptura sense llançadora* (1997), *La Desconeguda* (1997), *La dificultat* (1999), *Desglossari d'un avantguardista* (2000), *Els germans. Retrats d'artistes* (2002), *El cervell i les venes* (2005), *La consola de Cadaqués o somnis d'un fill putatiu...* (2007), *Un sereno en el cementiri de l'art* (2011) i *Un traficant d'idees a les fronteres de l'art* (2013).

En paral·lel a la seva producció literària, Vicenç Altaió desenvolupa una tasca molt important com a curador o director d'exposicions i com a creador i director de les publicacions *Tarotdequinze* (1972-1975), *Èczema* (1978-84), *Àrtics* (1985-90) i *Cave Canis* (1995-1999). Ha dirigit el centre KRTU Cultura Recerca Tecnologia Universals (1990-2008) i l'Arts Santa Mònica, Arts-Ciència-Comunicació (2009-2013).

4. ACTIVITATS RELACIONADES AMB L'EXPOSICIÓ

Revistes d'arts i lletres i llibres d'artista: per una estètica de les interrelacions

Jornades al voltant de l'exposició "**Vicenç Altaió, els ulls fèrtils. Llibres amb artistes i un traficant d'idees**"

Dimecres 4 de desembre, Sala d'actes

- 10.30h-12h **Tarotdequinze (1972-1975), el Gespa-Price i la Primavera del 1975**
Diàleg entre Cristina Badosa, Montserrat Comes, Jaume Creus i Isona Passola.
- 12.30h-14h **Èczema (1978-1984): del textualisme a la postmodernitat**
Diàleg entre Maria-Josep Balsach, Ricard Mas, Joaquim Sala-Sanahuja i Josep M. Sala-Valldaura.
- 17h-18.30h **Àrtics (1985-1990): creació i crítica en la postmodernitat**
Diàleg entre Pep Duran Esteva, Manuel Guerrero, Julià Guillamon i Francesca Llopis.
- 18.40h **Visita comentada** a l'exposició de la mà de Vicenç Altaió.

Dijous 5 de desembre, Sala d'actes

- 10.30h-12h **Cave Canis (1995-2000) i els manifestos per a una cultura radical**
Diàleg entre David Castillo, Joan M. Minguet, Pilar Parcerisas i Claret Serrahima.
- 12.30h-14h **Llibres d'artista: artistes i poetes**
Diàleg entre Frederic Amat, Tom Carr, Joan Fontcuberta i Jaume Ribas.
- 17h-18.30h **Comportaments transdisciplinaris**
Diàleg entre Àlicia Kopf, Albert Serra, Víctor Sunyol i Ester Xargay.
- 18.40h-19.30h **terra-lab.cat (2014-2021): per a un imaginari visual**
Vídeo, fotografia, poesia i música a càrrec d'Ignasi López i Román Yñán.

Visites comentades a l'exposició de la mà de Vicenç Altaió el dies 21/11/2019 i 9/1/2020 a les 18.30h.

5. CRÈDITS

EXPOSICIÓ

Arts Santa Mònica: 30 octubre 2019 – 12 de gener 2020

Comissariat

Josep Miquel Garcia

Equip de muntatge

GAMI S.L.

Organitza

Arts Santa Mònica – Departament de Cultura i Fundació Vallpalou

Produeix

Arts Santa Mònica – Departament de Cultura

Col·labora

Pagès Editors

ARTS SANTA MÒNICA

Exposicions

Coordinació general: Roger Vinent

Edicions: Cinta Massip

Direcció tècnica: Xavier Roca

Activitats

Coordinació general: Eva Ruiz

Administració

Responsable de gestió: Cristina Güell

Secretaria de direcció: Chus Couso

Comunicació

Web i xarxes socials: Luis Villalón

Difusió: Juanjo Gutiérrez

Arts Santa Mònica. Centre de la Creativitat – Departament de Cultura
Àrea de Comunicació i Premsa

Mail: comunicacio_artssantamonica@gencat.cat
@artssantamonica

Web i Xarxes Socials: Luis Villalón Mail: lvillalon@gencat.cat | Tel.: (34) 93 556 53 14
(directe)
(34) 93 316 28 19 Ext.13441

Difusió: Juanjo Gutiérrez Mail: jgutierrezg@gencat.cat | Tel.: (34) 93 316 28 57 (directe)
(34) 93 316 28 10 Ext.13442

Arts Santa Mònica, Centre de la Creativitat

La Rambla 7 08002 Barcelona T 935 671 110 artssantamonica.gencat.cat **Entrada Lliure**
De dimarts a dissabtes d'11 h a 21 h Diumenges i festius d'11 h a 17 h Dilluns tancat
